

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ &
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Έκθεση για την Ελληνική Οικονομία 2 - 2016

6 Ιουλίου 2016

Η παρουσίαση υποστηρίζεται από το

Άμεσο ζητούμενο η ανάπτυξη

- Υφίστανται οι αντικειμενικές συνθήκες, μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης
- Δεν είναι όμως αυτονόητη η έλευση της ανάπτυξης.
 - Κίνδυνος να παραμείνει η οικονομία στάσιμη για μεγάλο χρονικό διάστημα.
 - Απαιτείται στοχευμένη οικονομική πολιτική, προς την κατεύθυνση της διασφάλισης των αναγκαίων συνθηκών.
- **Εξελίξεις στην ΕΕ:** Υψηλή μεταβλητότητα σε πολιτικό και οικονομικό πεδίο μετά το δημοψήφισμα στο Ηνωμένο Βασίλειο
 - Όσο και αν αναμένεται ότι σταδιακά θα επέλθει ισορροπία, η ΕΕ διέρχεται κρίση. Αναμένονται θεσμικές ανακατατάξεις και κλυδωνισμοί.
 - Η Ελλάδα δεν αποτελεί πλέον κεντρικό πρόβλημα για τους εταίρους αλλά εξακολουθεί να βρίσκεται υπό εποπτεία.
 - Πιθανό ότι η Ευρωζώνη θα προχωρήσει σε περαιτέρω εμβάθυνση και η Ελληνική οικονομία πρέπει να είναι προετοιμασμένη.

Σημαντικότεροι οι κίνδυνοι «εντός των τειχών»

- Έως τώρα, οι δομικές τομές που χρειάζονταν επιχειρήθηκαν άτολμα
 - Τάση αποφυγής της πραγματικότητας, τόσο όσον αφορά τους περιορισμούς όσο και τις ευκαιρίες.
 - Μεταρρυθμίσεις με βραχυπρόθεσμο κόστος, αλλά υψηλότερο μεσοπρόθεσμο όφελος, αναβλήθηκαν.
- **Σημαντικά θετικά και αρνητικά χαρακτηριστικά στην τρέχουσα συγκυρία**
 - Κυβέρνηση και πλειονότητα της αντιπολίτευσης στην ουσία συναινούν ότι η έξοδος από την κρίση διέρχεται μέσα από την ολοκλήρωση του ευρωπαϊκού προγράμματος προσαρμογής.
 - Επιμέρους στοιχεία της οικονομικής πολιτικής δρουν αντίθετα προς μια πορεία ανάπτυξης:
 - Φορολογική πολιτική
 - Καθυστερήσεις και αμφισημία ως προς τις απαραίτητες δομικές αλλαγές
 - Γενικότερη λειτουργία θεσμών (εκπαίδευση, μέσα ενημέρωσης, απονομή δικαιοσύνης)

Ανάγκη άρσης βαθιών δομικών ανισορροπιών και στρεβλώσεων

- **Η ελληνική κρίση δεν προέκυψε αυτόνομα ως κρίση χρέους**
 - Παραγωγή προσανατολισμένη σε υπερβολικό βαθμό στην εσωτερική ζήτηση και εξαρτώμενη από τη λειτουργία του δημόσιου τομέα.
 - Μια τέτοια κρίση δεν αντιμετωπίζεται με (υπερ)φορολόγηση, ούτε με προσωρινή στήριξη της εσωτερικής ζήτησης.
 - Χρειάζεται σταδιακή αναδιάταξη των οικονομικών κινήτρων.
- **Διπλός λόγος ανησυχίας: Η ελληνική οικονομία γίνεται περισσότερο κλειστή και ταυτόχρονα εξαρτώμενη από το δημόσιο**
 - Ο βαθμός που η οικονομία είναι ανοικτή στο εμπόριο (άθροισμα εισαγωγών και εξαγωγών προς το ΑΕΠ), βαίνει μειούμενος και είναι πολύ χαμηλότερος από ανταγωνιστικές ευρωπαϊκές οικονομίες.
 - Η αύξηση φορολογικών συντελεστών μεταφέρει πόρους και οικονομικές αποφάσεις από τον ιδιωτικό τομέα στο δημόσιο τομέα.
 - Το δημόσιο τοποθετείται ώστε στο επόμενο διάστημα να έχει έναν ακόμη πιο κρίσιμο άμεσο ρόλο (αποφάσεις επενδύσεων κεφαλαίου, δημιουργία απασχόλησης).

Η Ελληνική οικονομία δεν έχει «ανοίξει»

Βαθμός ανοίγματος οικονομίας στο Εμπόριο (Εξαγωγές και Εισαγωγές, ως % ΑΕΠ)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	α' τρίμ. 2016
Γερμανία	77,2	77,9	72,6	79,3	82,4	83,1	84,8	86,7	90,0	90,5
Ιρλανδία	173,8	175,2	181,8	190,2	186,3	190,6	190,5	205,0	218,6	-
Ελλάδα	58,1	59,5	50,0	52,8	55,0	56,6	58,5	62,5	59,3	56,5
Γαλλία	54,3	54,7	50,5	54,0	56,3	57,1	57,9	59,9	62,9	63,7
Κύπρος	110,2	113,0	103,5	107,5	107,4	107,1	113,1	116,9	118,5	-
Πορτογαλία	67,4	68,1	63,2	67,3	68,5	70,1	75,1	78,5	82,4	82,9
Σλοβακία	165,7	162,0	141,0	154,6	166,5	173,8	181,1	183,6	190,6	-

Πηγή: Eurostat

Επείγουσα ανάγκη στροφής προς ανάπτυξη

Έμφαση και επίμονη τόσο στην εφαρμογή όσο και στη μελέτη των απαραίτητων προσαρμογών, για να μην υπάρξουν αστοχίες

- ΕΣΠΑ, πρόγραμμα Juncker, αλλά ευρωπαϊκά προγράμματα, μείωση κόστους χρηματοδότησης τραπεζών από την ΕΚΤ, σημαντικές αποκρατικοποιήσεις κ.ά., αποτελούν πολύ σημαντικά εργαλεία, αλλά δεν διασφαλίζουν μηχανικά την ανάπτυξη.
- Απαιτείται αποφασιστική, έμπρακτη και πέρα από κάθε αμφιβολία στροφή της πολιτικής προς την αξιοπιστία.
- Ζητούμενο η δημιουργία σταθερού κλίματος που θα στηρίξει την επιχειρηματικότητα και τις μακροχρόνιες επενδύσεις.
- Η έλευση της ανάπτυξης δεν θα γίνει αυτόματα, δεν είναι αυτόνομη, ενώ η σχετική ευθύνη πλέον μεγαλώνει εκθετικά.

Περιθώρια περαιτέρω υποβοήθησης από το εξωτερικό θα υπάρξουν μόνο αν υπάρξει πρώτα ξεκάθαρη τοποθέτηση της εσωτερικής οικονομικής πολιτικής και αναπτυξιακή στροφή

Επισκόπηση Τριμηνιαίας

Δυσμενές το διεθνές περιβάλλον

- Εκτίμηση για μεγέθυνση παγκόσμιας οικονομίας (2016): 2,5%
 - Επιβράδυνση όμως σε σύγκριση με τις αρχικές εκτιμήσεις
- Επιτάχυνση παγκόσμιου εμπορίου κατά 3,1% το 2016,
 - Υποχωρεί η ζήτηση από τις ανεπτυγμένες,
 - Η αύξηση από αναπτυσσόμενες κατώτερη των επιπέδων πριν από το 2014
- Ευρωζώνη: +1,6% (2016) και 1,8% (2017)
- Τάση διαφοροποίησης συνιστωσών ανάπτυξης στην ΕΕ και Ευρωζώνη
 - Οι εξαγωγές δεν αποτελούν πλέον αναπτυξιακό μοχλό,
 - Η ιδιωτική και δημόσια κατανάλωση κάλυψε την πτώση των εξαγωγών

Παράγοντες αβεβαιότητας:

- i. Brexit
- ii. χαμηλή ανάπτυξη στις ανεπτυγμένες, αλλά και ήπια ανάπτυξη σε αναπτυσσόμενες οικονομίες (Κίνα, Βραζιλία)
- iii. αδύναμη ανάπτυξη του εμπορίου
- iv. υψηλός ιδιωτικός δανεισμός και κίνδυνος χρέους στις αναπτυσσόμενες οικονομίες
- v. διακυμάνσεις στις χρηματαγορές, από απελευθέρωση του γουαν
- vi. Κλυδωνισμοί από την σταδιακή μετάλλαξη του παραγωγικού μοντέλου στην Κίνα

(Αναμενόμενη) κλιμάκωση ύφεσης στις αρχές του 2016

Κλιμάκωσης υποχώρησης ΑΕΠ (Ιαν. - Μαρ. 2016): **-1,4%**, έναντι **-0,9%** στο δ' τρίμ.'15 και ανόδου **0,4%** στο α' τρίμ. 2015

Αρνητικά στο ΑΕΠ επέδρασαν:

- **Νέα μείωση κατανάλωσης νοικοκυριών (-1,3%), έναντι +0,7% στο α' τρίμ. 2015**
 - Επίπτωση δημοσιονομικών μέτρων 2015
 - Σχετικά υψηλό επίπεδο - βάση σύγκρισης στο α' τρίμ. πέρυσι
 - Επιφυλακτικότητα έναντι των νέων μέτρων
- **Υποχώρηση εξαγωγών (-11,7%), η μεγαλύτερη πτώση σε α' τρίμ. από το 2010**
 - Αποκλειστικά από συρρίκνωση εξαγωγών υπηρεσιών (-23,4%), κυρίως σε διεθνείς μεταφορές – λοιπές υπηρεσίες
 - Επίπτωση capital controls
 - Καλή επίδοση σε εξαγωγές αγαθών εκτός πετρελαιοειδών το α' τρίμ. 2015 → σε υψηλό επίπεδο πέρυσι

(Αναμενόμενη) κλιμάκωση ύφεσης στις αρχές του 2016

Αρνητική επίδραση στο ΑΕΠ:

- **Περιστολή δημόσιας καταναλωτικής δαπάνης (-1,5%), έναντι ανόδου 0,4% στο α' τριμ. πέρυσι**
 - Εφαρμογή ενιαίου μισθολογίου (ν. 4354/2015)
 - Κανόνας «5 αποχωρήσεις – 1 πρόσληψη» - Όχι ανακλήσεις απολύσεων, όπως πέρυσι

Θετική επίδραση στο ΑΕΠ:

- **Συρρίκνωση εισαγωγών (-12,8%), μετά την έντονη περυσινή άνοδο (+9,3%)**
 - *Ισχυρή υποχώρηση τόσο στις εισαγωγές αγαθών (-€1,1 δισεκ. ή -9,3%), όσο και στις εισαγωγές υπηρεσιών (-€814 εκατ. ή -26,6%)*
- **Οριακή πτώση επενδύσεων (-0,3%), έναντι αύξησης στο α' τριμ. '15 (+12,4%)**
 - *Αύξηση μόνο στις Λοιπές Κατασκευές, κυρίως Δημόσια έργα (+3,3%)*

Ισοζύγιο – Χρέος Γενικής Κυβέρνησης 2015

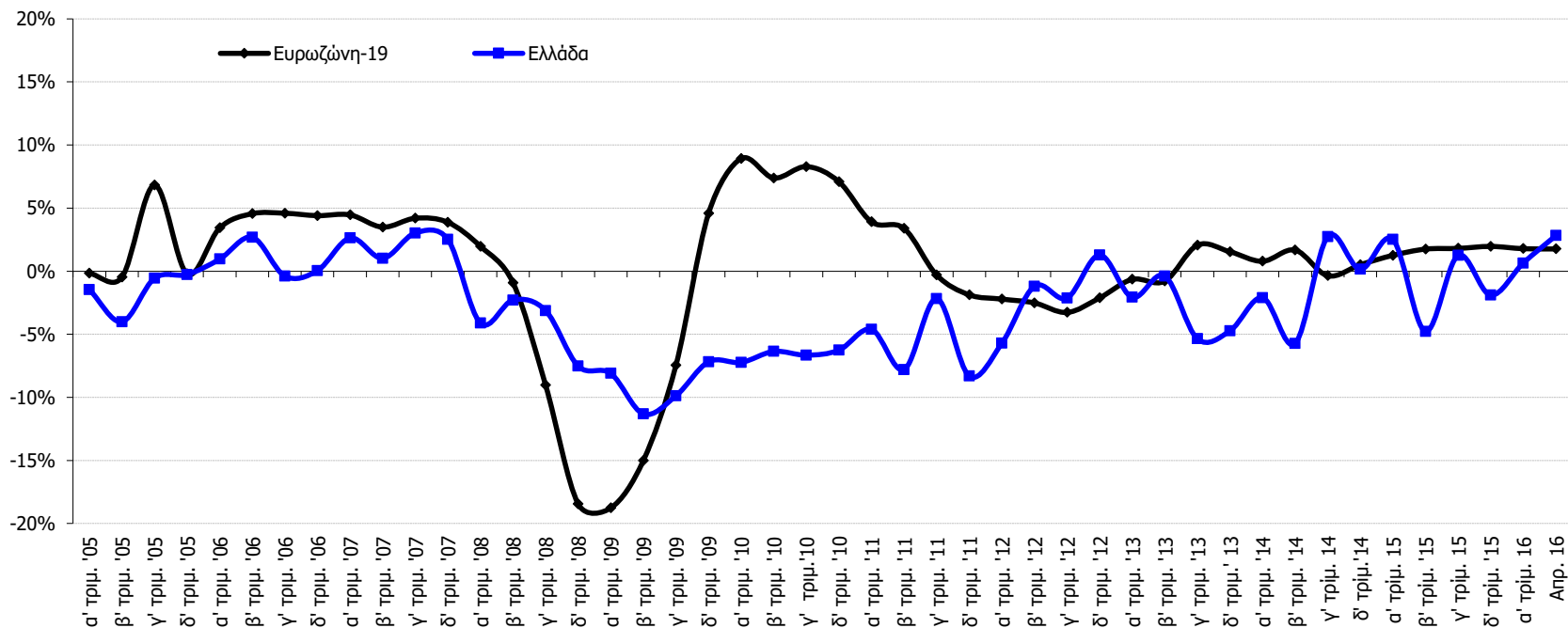
- **Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης: έλλειμμα 3,2% του ΑΕΠ, έναντι ελλείμματος 3,4% το 2014**
- **Πρωτογενές Ισοζύγιο ΓΚ: πλεόνασμα 0,6% του ΑΕΠ, έναντι πλεονάσματος 0,3% το 2014**
- **Χρέος Γενικής Κυβέρνησης: στα €311,5 δισεκ., από €319,7 δισεκ.,**
 - *Το χρέος, σε απόλυτες τιμές, έλαβε την υψηλότερη τιμή το 2011, έκτοτε διατηρήθηκε σε σαφώς χαμηλότερα επίπεδα*
 - *Εάν το ΑΕΠ είχε διατηρηθεί στο επίπεδο του 2008 (€242 δισεκ.), ο λόγος χρέους προς ΑΕΠ το 2015 θα ήταν 128,7%, αντί 176,9%*

Εντός τροχιάς ο Προϋπολογισμός του 2016

- Υπέρβαση στόχων Ιανουαρίου - Μαΐου: πρωτογενές πλεόνασμα €2,3 δισεκ., έναντι στόχου πλεονάσματος €820 εκατ.
- Συνολικό Ισοζύγιο ΚΠ: έλλειμμα €814 εκατ., αντί στόχου ελλείμματος €3,9 δισεκ.
- Υπέρβαση κυρίως από συγκράτηση δαπανών και λιγότερο από υπέρβαση εσόδων:
 - Περιορισμός πρωτογενών δαπανών €2,06 δισεκ. αλλά και
 - Μεγάλη διεύρυνση ληξιπρόθεσμων οφειλών δημοσίου (+€820 εκατ. στο τετράμηνο)
 - Υψηλότερα του αναμενόμενου λοιπά μη φορολογικά έσοδα, π.χ. δικαιώματα που λαμβάνει το Δημόσιο από την ΤτΕ (+€423 εκατ.)
 - Υψηλή είσπραξη φόρων παρελθόντων οικονομικών ετών (+€312 εκατ.) (ρυθμίσεις εφορίας)

Με διακυμάνσεις η βιομηχανία

Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής

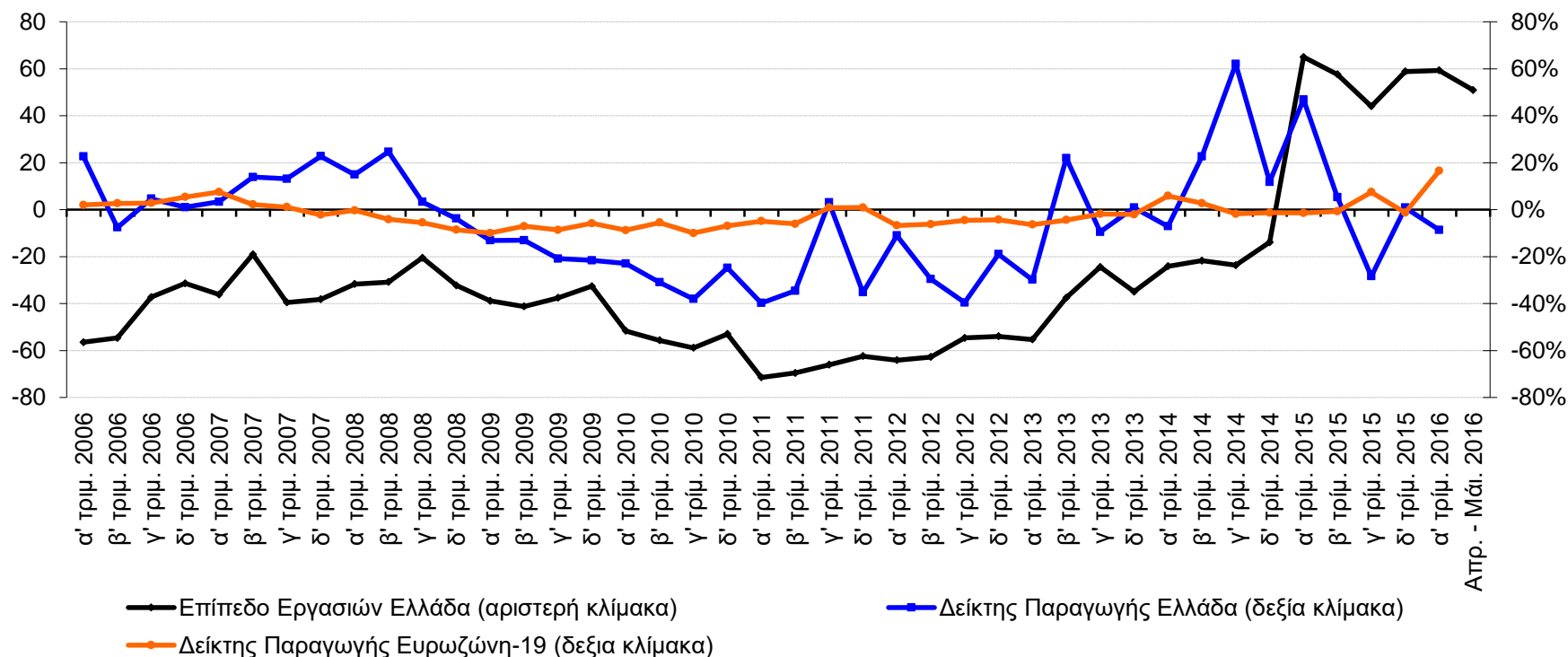
Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat

Α' τριμ. 2016: +0,2%, αντί Α' τριμ. 2015: +2,0%

Μεταποίηση +2,6%, Ορυχεία - Λατομεία -17,0%, Ηλεκτρισμός -3,6%, Παροχή Νερού -0,9%

Κατασκευές: χαμηλές επιδόσεις του δείκτη κατά το πρώτο τρίμηνο

Δείκτης Παραγωγής στις Κατασκευές και Δείκτης Επιπέδου Εργασιών (τριμηνιαίες μεταβολές)

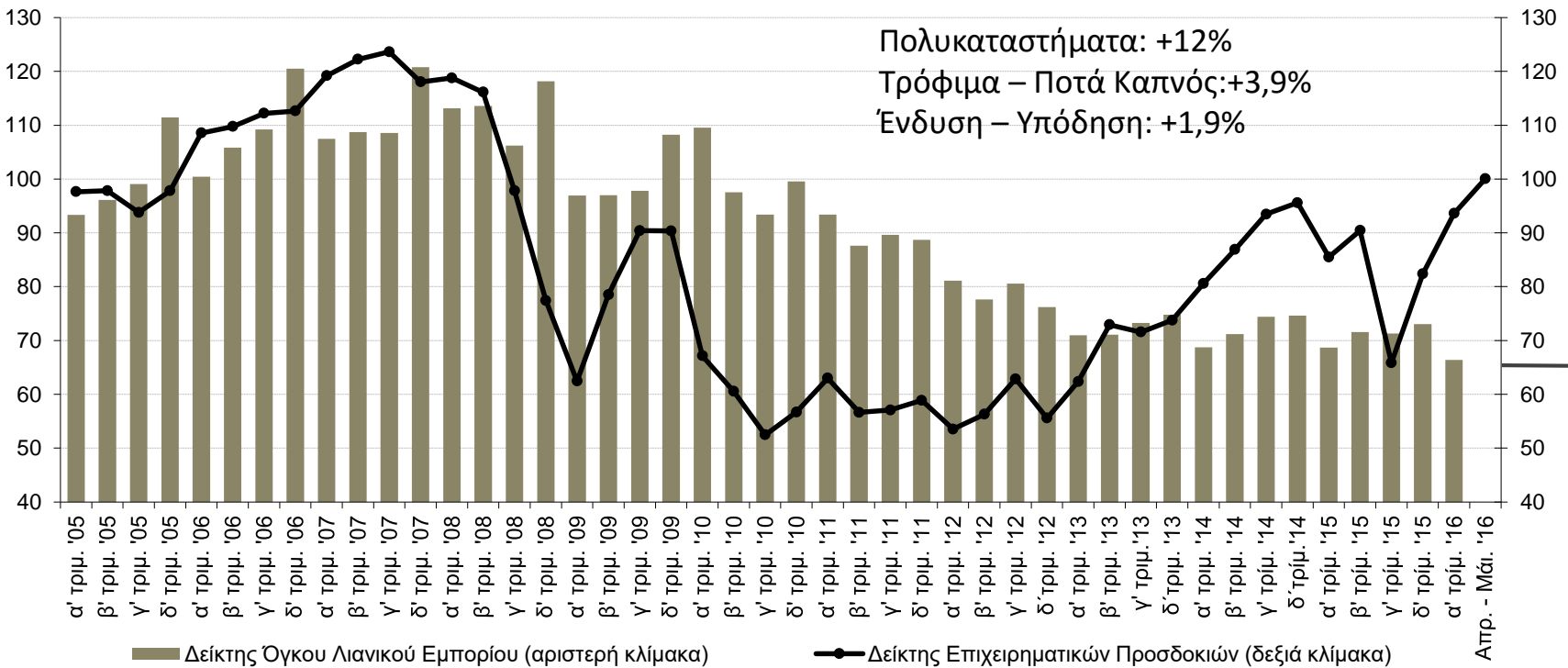

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ - Eurostat

Α' τρίμ. 2016: -9,3%
Α' τρίμ. 2015 : +47,1%

Επιδείνωση λιανικού εμπορίου αλλά με εξαιρέσεις...

Δείκτης Όγκου Λιανικού Εμπορίου (2010=100) και Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών Λιανικού Εμπορίου (1996-2006=100)

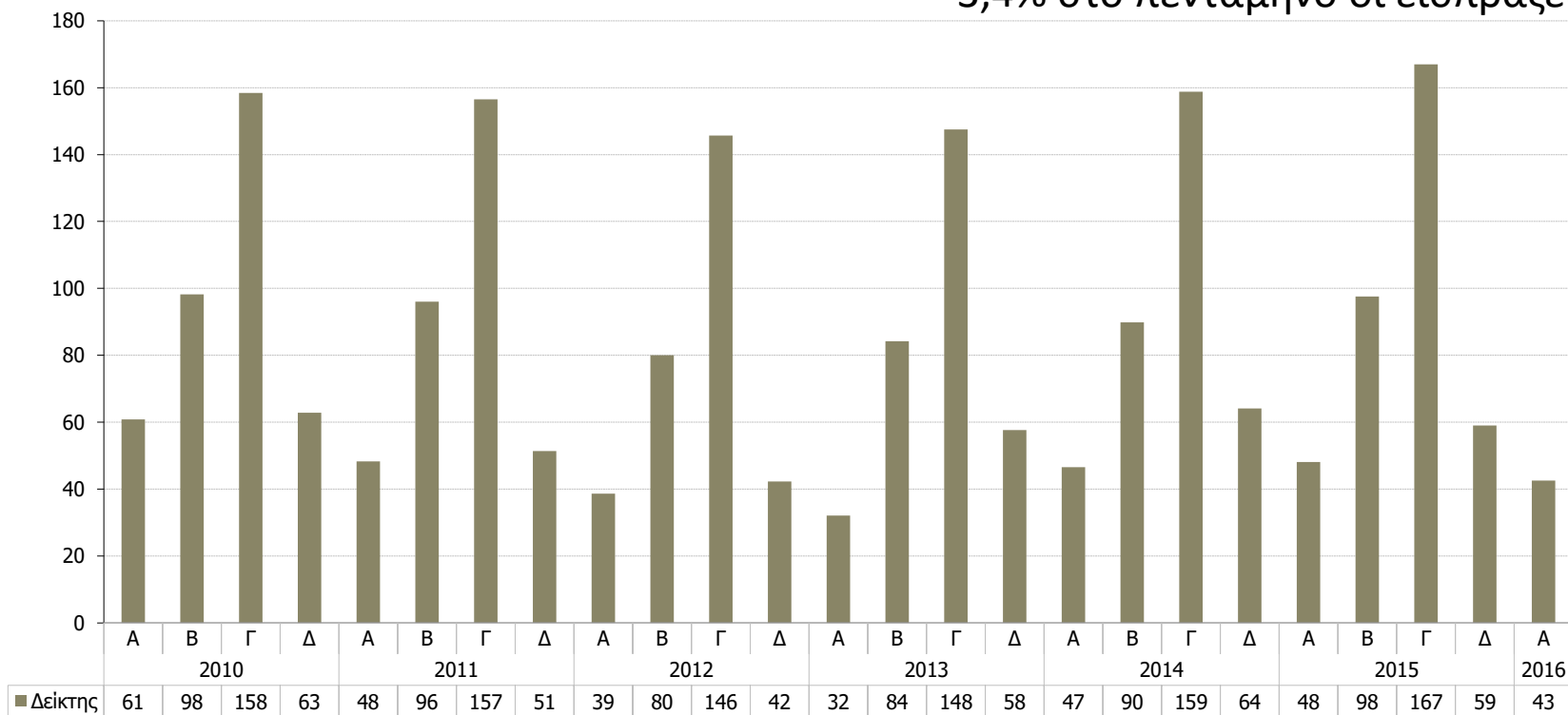
Πηγές: ΙΟΒΕ, ΕΛΣΤΑΤ

Δείκτης όγκου πρώτου τριμήνου 2016: -3,4%. (έναντι στασιμότητας πέρυσι)

Μικτή εικόνα στις Υπηρεσίες: μικρή υποχώρηση στο α' τρίμηνο στον Τουρισμό (αν και όχι σε κρίσιμο τρίμηνο)

Δείκτης Κύκλου Εργασιών σε Δραστηριότητες Υπηρεσιών Παροχής Καταλύματος και Εστίασης

-3,4% στο πεντάμηνο οι εισπράξεις

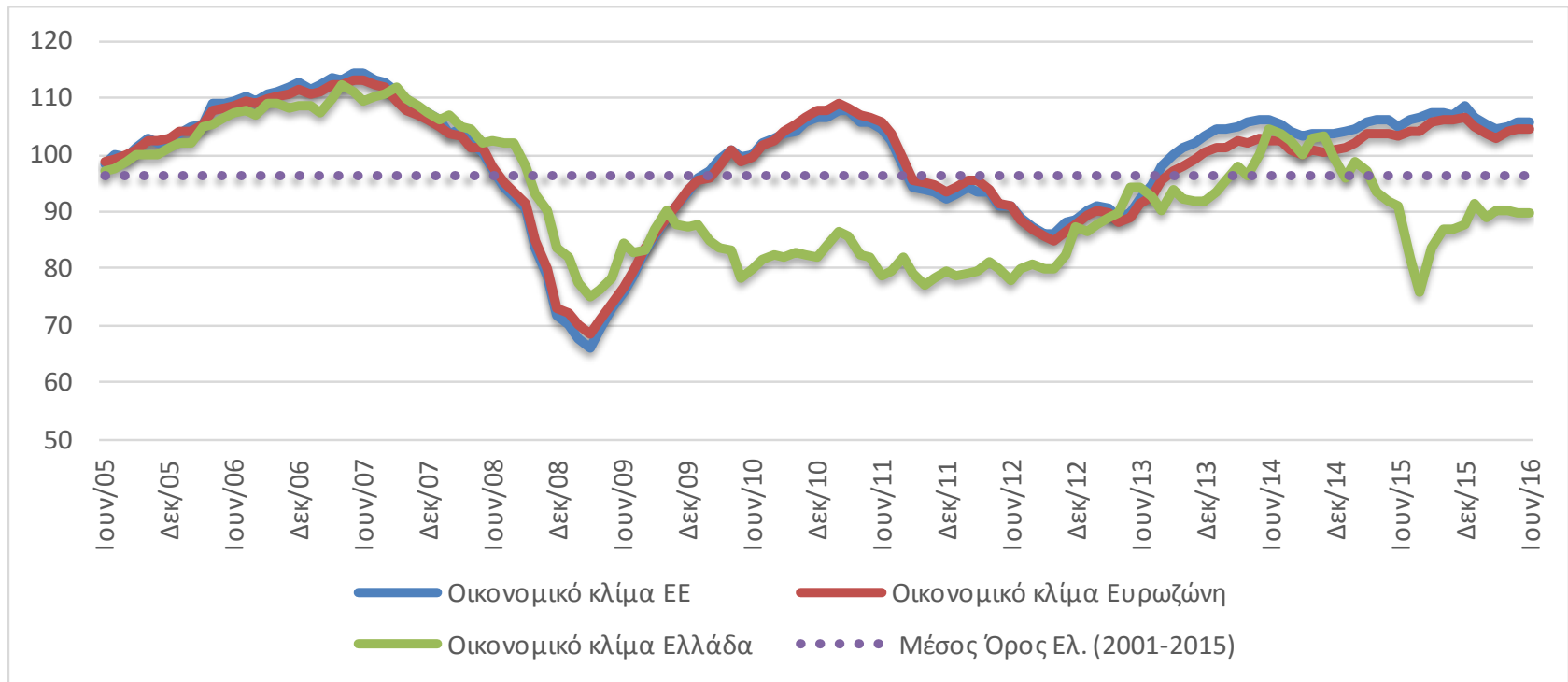

Πηγές: IOBE, ΕΛΣΤΑΤ

Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας IOBE: απαισιοδοξία κατά το πρώτο πεντάμηνο του 2016 σε όλους τους κλάδους πλην Πληροφορικής

Σταθερότητα στο οικονομικό κλίμα κατά το β' τρίμηνο του 2016, σε χαμηλότερο όμως επίπεδο σε σχέση με το αντίστοιχο περσινό.
Στα ίδια επίπεδα το τρέχον τρίμηνο και οι μέσοι ευρωπαϊκοί δείκτες

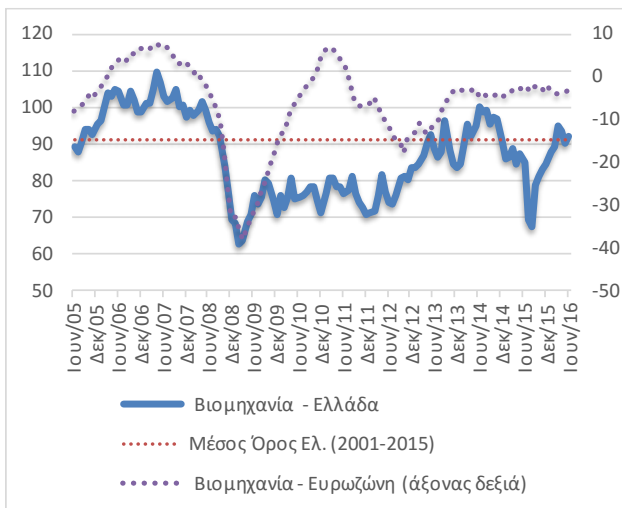
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

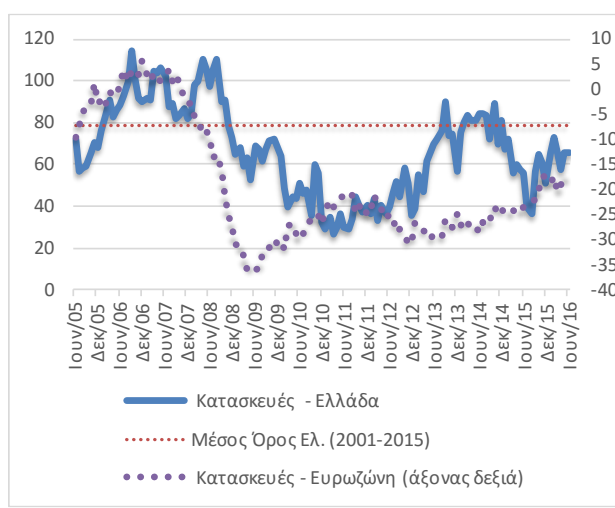
Βελτίωση στις επιχειρηματικές προσδοκίες το β' τρίμηνο σε όλους τους τομείς, εκτός των Κατασκευών.

Καλύτερες επιδόσεις των τομέων σε σχέση με τις αντίστοιχες περσινές

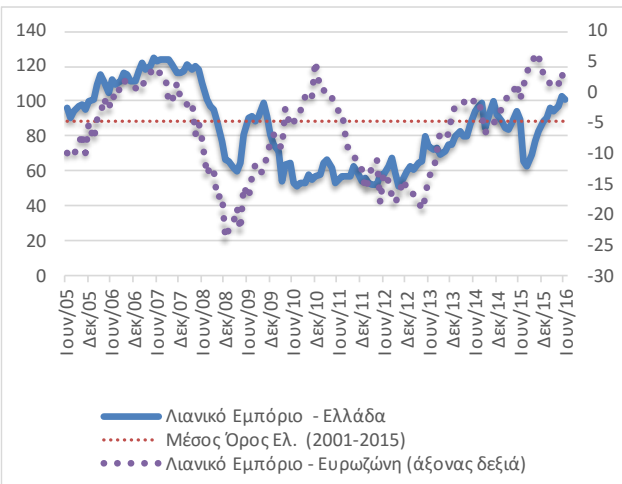
Βιομηχανία

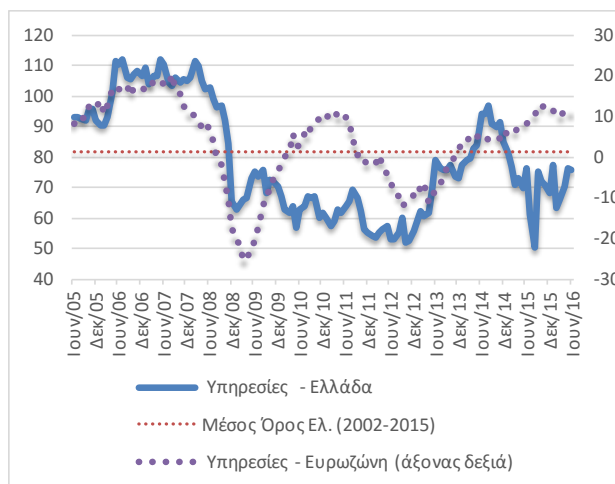
Κατασκευές

Λιανικό Εμπόριο

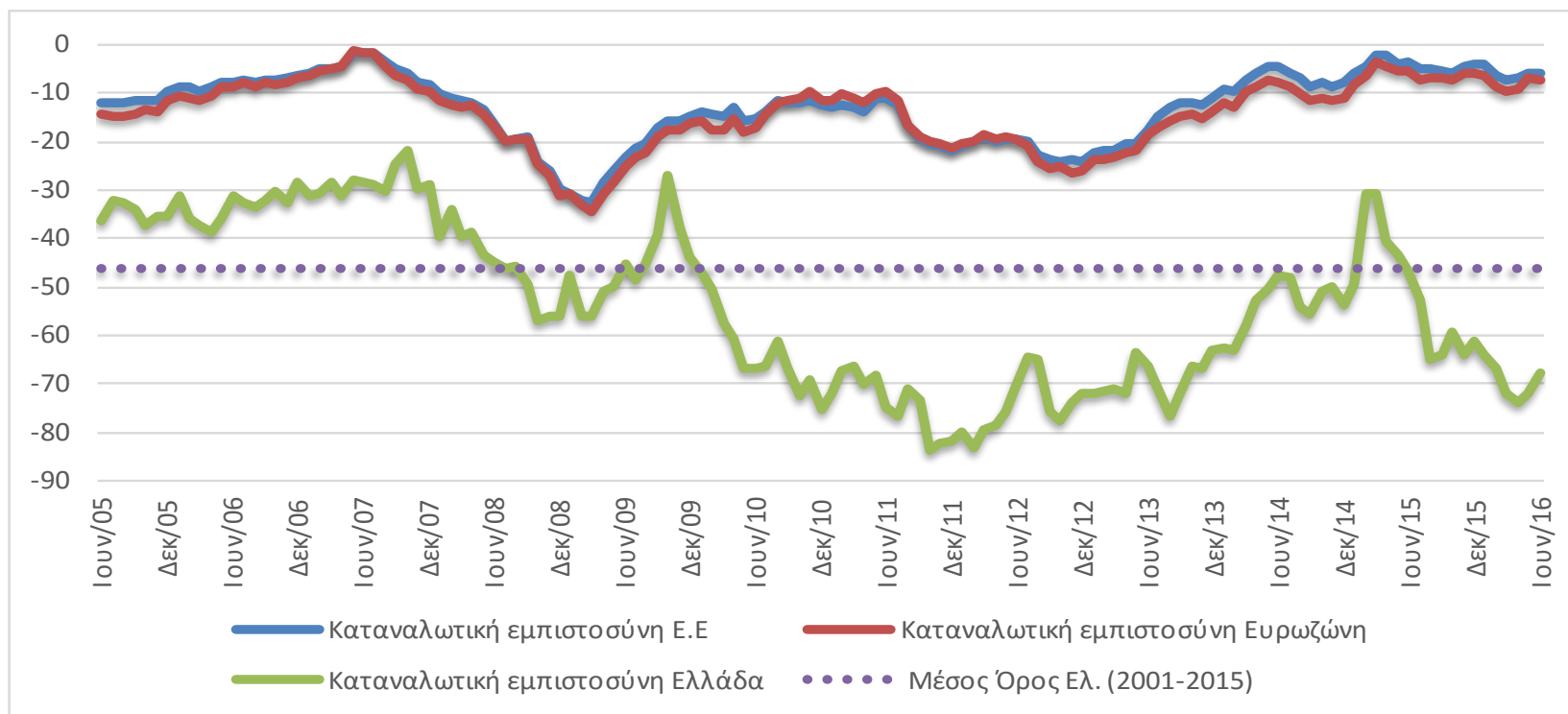

Υπηρεσίες

Νέα όμως υποχώρηση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης το β' τρίμηνο, με αξιοσημείωτη πτώση της σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή μέση τιμή
Σταθερότητα στους αντίστοιχους ευρωπαϊκούς δείκτες

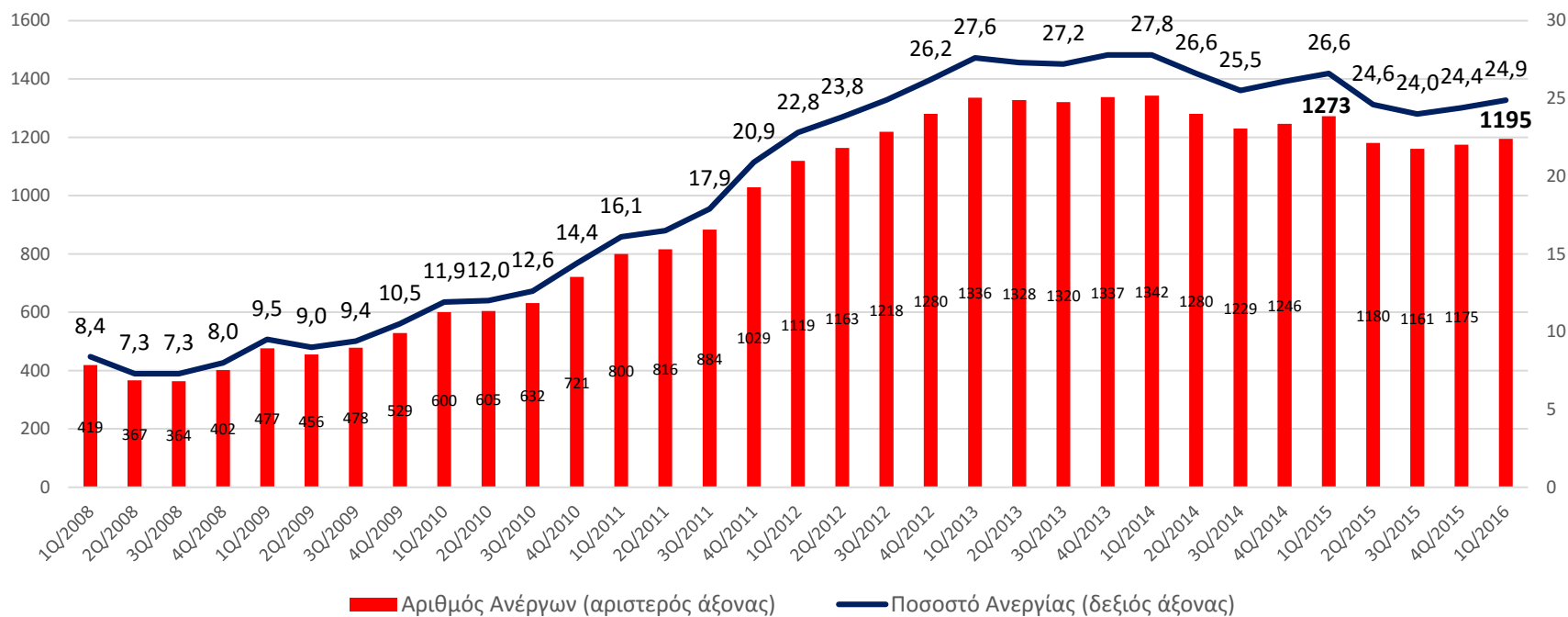
Καταναλωτική Εμπιστοσύνη

Πηγή: IOBE, European Commission

Μείωση της ανεργίας το 1Q/2016

Αριθμός ανέργων στην Ελλάδα 1Q/2008-1Q/2016

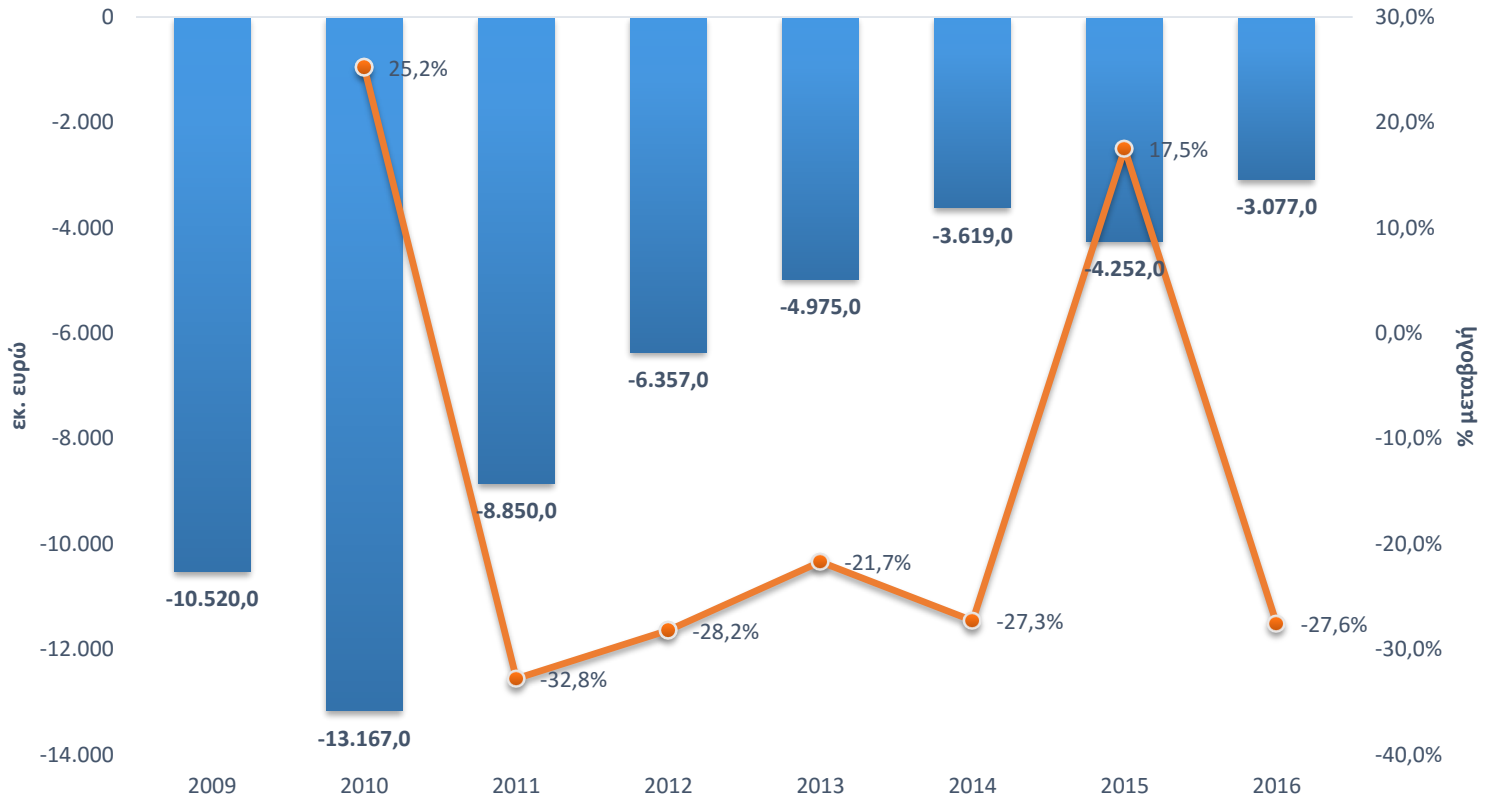

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

- Στο 24,9% η ανεργία (1Q/2016) από 26,6% το 1Q/2015, αυξημένη κατά 0,5 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 4Q/2015: 78000 περισσότεροι εργαζόμενοι σε σχέση με πέρυσι
- Αύξηση απασχόλησης σε 17 κλάδους (1Q/2016). Ενδεικτικά: Ορυχεία και Λατομεία (+26,7%), Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας (+20,8%), Ενημέρωση και Επικοινωνία (+10%), Δημόσια Διοίκηση (+9,9%), Τουρισμός (+9,6%), Μεταποίηση (+3,5%), Χονδρικό-Λιανικό Εμπόριο (+2,1).
- Μείωση απασχόλησης σε 4 κλάδους, κυρίως σε Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία (-6,5%), Διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες (-3,8%)

Ισχυρή βελτίωση Ισοζυγίου ΤΣ στο 4μηνο του 2016...

Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών, Ιανουάριος – Απρίλιος 2009-2016

Πηγή: ΤτΕ

...κυρίως λόγω της συρρίκνωσης του ελλείμματος στο Ισοζύγιο αγαθών, παρά την κάμψη του πλεονάσματος Υπηρεσιών

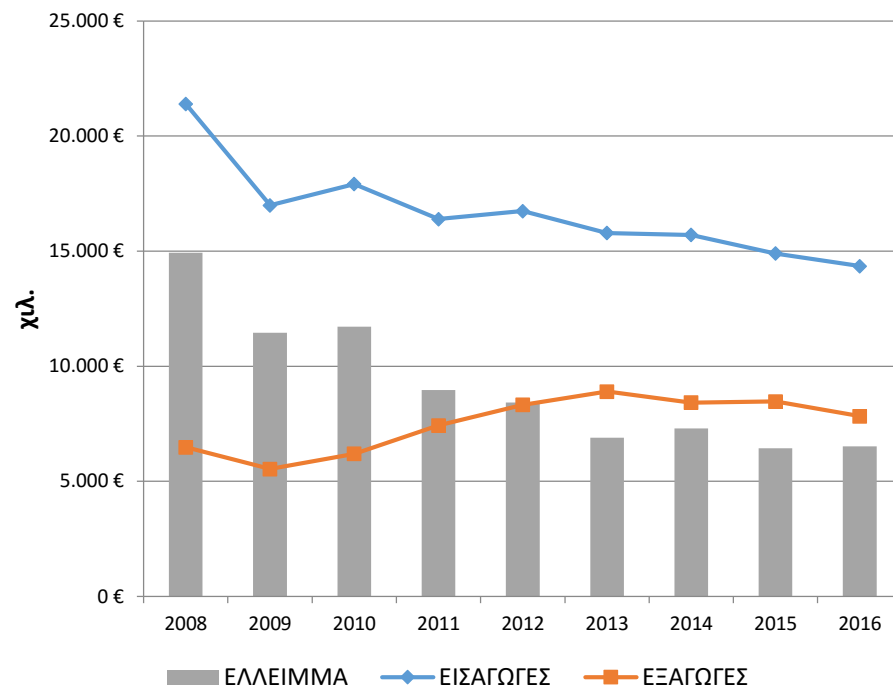
Μικρή ενίσχυση ελλείμματος εμπορικού ισοζυγίου αγαθών κατά το πρώτο τετράμηνο 2016 κατά 0,2%

Ιανουάριος – Απρίλιος 2016:

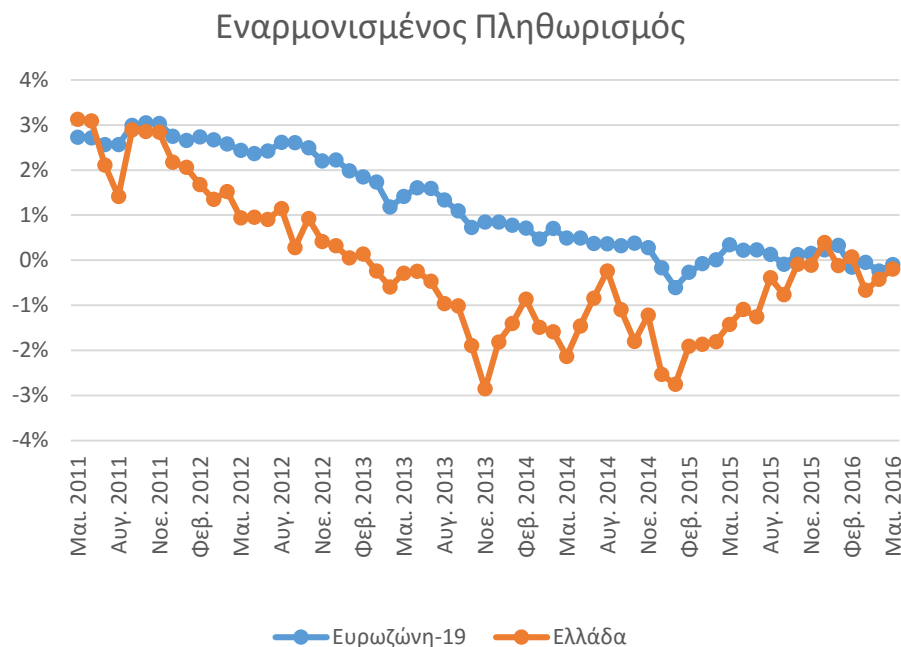
- **Εξαγωγές** : -7,8% (€7,7 δισεκ., με τα πετρελαιοειδή)
 - **+0,5% (€6,03 δισεκ. χωρίς πετρελαιοειδή-πλοία)**
- **Εισαγωγές**: -4,4% (€13,9 δισεκ.)
- **Εμπορικό έλλειμμα**: +0,2%
- **Έντονη εξασθένιση**: «Καύσιμα» (-27,4%)
- **Αύξηση**: «Αγροτικά προϊόντα»(5,5%), «Βιομηχανικά Προϊόντα» (0,6%)

Αγορές:

- **Απώλειες**: Τουρκία (38,4%), Φινλανδία (16,7%), Ιταλία (8,8%), Ην.Βασίλειο (3,1%), Δανία (18%), Ουκρανία (37,7%), Ρωσία (27,9%), ΗΠΑ (16,9), Αίγυπτος (27,9%), Σ.Αραβία (35,3%),
- **Άνοδος**: Ε.Ζ.(1%), ΕΕ-28 (0,5%), Ολλανδία (32,3%), Κύπρος (13,8%), Γαλλία (3,9%), Γερμανία (6,9%), Πολωνία (24,5%), Ρουμανία (10,2%), Ισραήλ (75,3%), Ην. Αρ. Εμιράτα (14,3), Κίνα (39,6%)

Συνέχιση αποπληθωρισμού, ηπιότερη από πέρυσι

- **Α' πεντάμ. 2016:** Ηπιότερη πτώση τιμών έναντι ίδιας περιόδου 2015: -1%, έναντι -1,5%
- **Απρ. – Μάιος 2016:** υποχώρηση επιπέδου τιμών κατά 1,1%, ίδιο επίπεδο με το α' τρίμ. 2016 και 1% χαμηλότερα σε σύγκριση με πέρυσι.
- **Αυξητική επίδραση υψηλότερου ΦΠΑ** στο 24% και κατάργηση μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ στα νησιά του Αιγαίου από 1^η Ιουνίου.
- Συντήρηση αποπληθωρισμού από **νέα μείωση τιμών πετρελαίου** (Στέγαση -4,6%, Μεταφορές -3,9%)
- **Γενικός Δείκτης Τιμών Παραγωγού (Ιαν. – Απρ. 2016):** -9,8%, μεγαλύτερη μείωση δεκαετίας
- **Τιμές Εισαγόμενων Προϊόντων (Ιαν. – Απρ. 2016):** -10%, έναντι -11% ένα χρόνο πριν

Μεσοπρόθεσμες εξελίξεις: «ομαλοποίηση» σχέσεων με πιστωτές... με κόστος

- **Θετικές επιδράσεις ολοκλήρωσης αξιολόγησης:**

- Κάμψη αβεβαιότητας ως προς τα δημοσιονομικά μέτρα, περιεχόμενο μεταρρυθμίσεων («κόκκινα δάνεια», νέο Ταμείο Αποκρατικοποιήσεων)
- Επαναφορά waiver → μείωση κόστους κεφαλαίου τραπεζών, βασική προϋπόθεση αύξησης δανείων
- Εκκίνηση πληρωμής ληξιπρόθεσμων οφειλών δημόσιου τομέα €1,8 δισεκ. (άλλα €1,7 δισεκ. με β' υποδότηση)
- Ευρύτερα, μήνυμα εφαρμογής του τρίτου Προγράμματος → σταδιακή ανάκτηση αξιοπιστίας

- **Στην αρνητική πλευρά:**

- Περιοριστική επίδραση στο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών από αύξηση άμεσων και έμμεσων φορών, εισφορών, ΦΠΑ
- Αύξηση ασφαλιστικών εισφορών για ελεύθερους επαγγελματίες – επιχειρήσεις

Δημοσιονομική προσαρμογή με υψηλή φορολογική επιβάρυνση

Αβεβαιότητες στο τραπεζικό σύστημα

Σε σημείο καμπής το τραπεζικό σύστημα και η ρευστότητα:

- Εν εξελίξει η διαχείριση των «κόκκινων δανείων»
- Δεν σημειώνεται επιστροφή καταθέσεων νοικοκυριών – επιχειρήσεων → δεν χαλαρώνουν περαιτέρω τα capital controls
 - Ανάγκη συσχέτισης επιστροφής καταθέσεων – λιγότερων ελέγχων στην κίνηση κεφαλαίων
- Πρόσθετος παράγοντας αβεβαιότητας: επιδράσεις Brexit
- Δεδομένων των παραπάνω, δεν αναμένεται άμεσα σημαντική μεταβολή στην παροχή πιστώσεων από τα τραπεζικά ιδρύματα

Τόνωση επενδύσεων από ΠΔΕ και πρόσφατες αποκρατικοποιήσεις:

- Πληρωμές ΠΔΕ: +€143 εκατ. (+14,7%), ωστόσο υπολείπονται του στόχου
- Εκκίνηση έργων σε περιφερειακά αεροδρόμια, ΟΛΠ κ.λπ.
- Διαδικαστικές εκκρεμότητες για νέο Ταμείο–Συμβολή σε επενδύσεις το 2017

Νέοι «εισαγόμενοι» κίνδυνοι

- **Brexit:**

- Αβεβαιότητα για επιδράσεις σε χρηματαγορές και τράπεζες, προετοιμασία ΕΚΤ με ενίσχυση Q – E από τον Μάρτιο
- Έλλειψη ρυθμιστικού πλαισίου σχέσεων χωρών που αποχωρούν από την ΕΕ με αυτή
- Ζητήματα ανακατανομής κοινοτικού προϋπολογισμού
- Επιδράσεις σε Ελλάδα κυρίως μέσω των τουριστικών υπηρεσιών
 - *Φέτος, η μεγάλη πλειονότητα των κρατήσεων έχει ήδη γίνει και πληρωθεί*

- **Μεταναστευτικό:** Σημαντική υποχώρηση εισροών από κλείσιμο βόρειων συνόρων & συμφωνία επανεισδοχής ΕΕ - Τουρκίας
- Ανάκαμψη τιμής πετρελαίου → αύξηση ενεργειακού κόστους
- Σταθερά χαμηλή ισοτιμία ευρώ/δολαρίου → ανταγωνιστικότητα κόστους

Θετική η συνεισφορά εξωτερικού τομέα

Εξαγωγές

- Σε φάση «αφομοίωσης» της ανόδου των προηγούμενων ετών ο τουρισμός
- Ανθεκτικότητα εξαγωγών αγαθών εκτός πετρελαιοειδών, παρά τα capital controls
- Εκτεταμένη κάμψη διεθνών μεταφορικών υπηρεσιών

Εισαγωγές

- Εντονότερη αντίδραση σε κάθε χαλάρωση των capital controls

Προβλέψεις 2016

- **Συνέχιση υποχώρησης ιδιωτικής κατανάλωσης:** εφαρμογή νέων μέτρων, επιβράδυνση αύξησης απασχόλησης ($\approx -1,0$ με $-2,0\%$)
 - Συγκράτηση μείωσης από σχετικά χαμηλή βάση πέρυσι μετά τα capital controls
- **Περιστολή δημόσιας κατανάλωσης** από υλοποίηση πολιτικών δημοσιονομικής προσαρμογής ($\approx -1,5$ με $-2,5\%$)
 - Ενιαίο μισθολόγιο, όχι ανακλήσεις απολύσεων όπως το 2015
- **Εξασθένιση επενδύσεων ($\approx -4,0$) από:**
 - Στενότητα επενδυτικών πόρων (εκτός του ΠΔΕ)
 - Κάμψη διεθνούς εμπορίου - ζήτησης για ελληνικά προϊόντα
 - Περιορισμένη δραστηριότητα σε παραχωρήσεις – ιδιωτικοποιήσεις, πέραν των προγραμματισμένων

Προβλέψεις 2016

Εξωτερικός τομέας

Κάμψη εξαγωγών ($\approx -2,0$ με $-3,0\%$), αποκλειστικά από λιγότερες εξαγωγές υπηρεσιών

- Άνοδος εξαγωγών εκτός πετρελαιοειδών από τα τέλη του τρίτου τριμήνου
- Ήπια αρνητική επίδραση Brexit κυρίως στα αγαθά, αλλά μόνο στο δεύτερο μισό του 2016

Σε πτωτική τροχιά και οι εισαγωγές ($\approx -4,0$ με $-5,0\%$), από φθίνουσα καταναλωτική ζήτηση και υποτονικές επενδύσεις

- Σημαντική ανάσχεση υποχώρησης από το γ' τρίμηνο, αφού ολοκληρώνεται ένας χρόνος περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων

2016: Παραμένει η πρόβλεψη ύφεσης 1,0%

Προβλέψεις 2016

Σταθερότητα ή μικρή υποχώρηση ανεργίας

- Πιέσεις νέων μέτρων σε ιδιωτική κατανάλωση και ακολούθως στην απασχόληση κλάδων προϊόντων – υπηρεσιών για τον τελικό καταναλωτή (Λιανικό Εμπόριο – Εστίαση)
- Περιορισμένη ενίσχυση στον **Τουρισμό**
- **Κατασκευές:** Άνοδος στα Δημόσια Έργα από ΠΔΕ – πτώση στην Οικοδομή
- Συνέχιση συμβολής δημόσιου τομέα στην απασχόληση με τα **προγράμματα κοινωνοφελούς χαρακτήρα**
- Εν αναμονή της διαπραγμάτευσης (2^η αξιολόγηση) για **εργασιακές σχέσεις που αφορά όμως ορισμένες επιχειρήσεις**

Στην περιοχή του 24,7% η ανεργία το 2016

Νέα, ήπια υποχώρηση τιμών

- Σταδιακή εξομάλυνση της τιμής του πετρελαίου μετά την πτώση στο δ΄τριμ. 2015 – Φεβ. 2016
- Αποπληθωριστικές επενέργειες από χαμηλότερο διαθέσιμο εισόδημα
- Μικρή ανάσχεση αποπληθωρισμού από τη νέα αύξηση ΦΠΑ

Αποπληθωρισμός 0,3% το τρέχον έτος

Παρουσίαση Μελέτης ΙΟΒΕ:

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΛΙΜΕΝΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Σκοπός της Μελέτης

Ο σκοπός της μελέτης είναι ο προσδιορισμός των οικονομικών επιδράσεων από την ιδιωτικοποίηση του ΟΛΠ την επόμενη δεκαετία (2016-2025), υπό τους όρους που προβλέπει η προσφορά της COSCO Group.

Οικονομικές επιδράσεις

Δημοσιονομικά έσοδα

- Πώληση μετοχών
- Αντάλλαγμα παραχώρησης
- Μερίσματα
- Φορολογία & εισφορές

Επενδύσεις

- Υποχρεωτικές επενδύσεις με βάση τη σύμβαση
- Λοιπές επενδύσεις

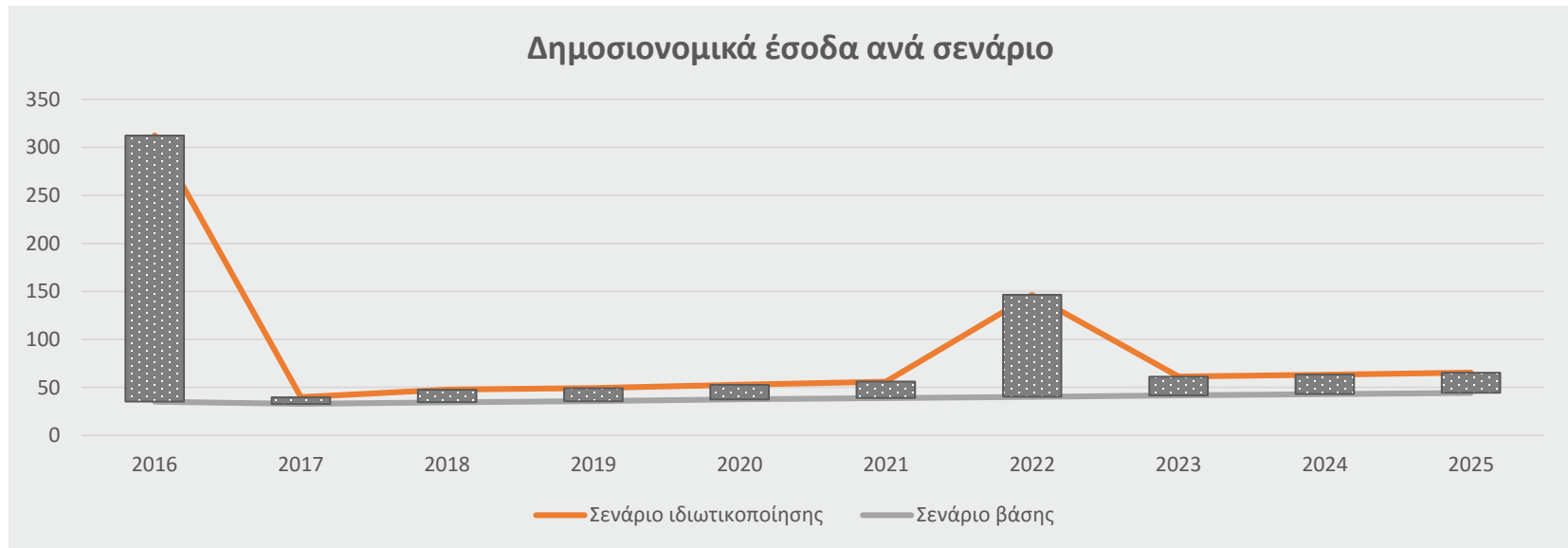
Καταλυτικές επιδράσεις

- Αυξημένη ροή εμπορευμάτων
- Αναβίωση της ναυπηγοεπισκευαστικής δραστηριότητας
- Λοιπές καταλυτικές επιδράσεις

Πολλαπλασιαστικές/ μακροοικονομικές επιδράσεις

- ΑΕΠ
- Απασχόληση
- Λοιπά βασικά μακροοικονομικά μεγέθη

Το καθαρό δημοσιονομικό όφελος για την περίοδο 2016-2025 υπολογίζεται σε €475 εκατ. (παρούσα αξία)

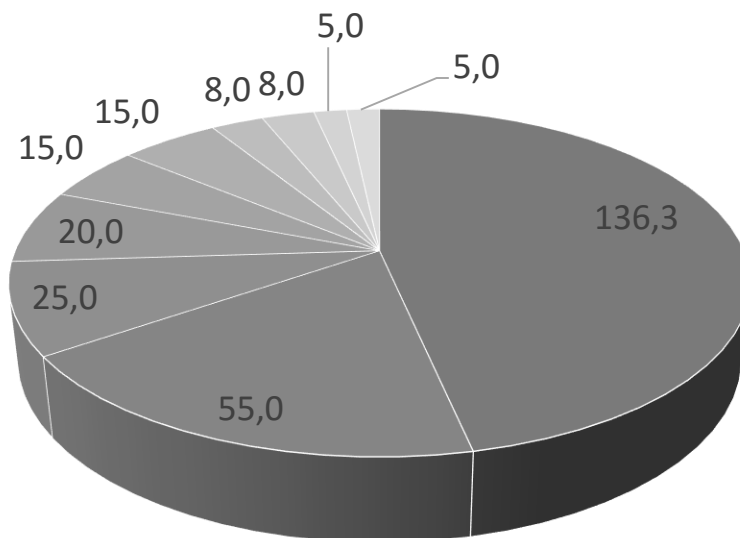
Καθαρό Δημοσιονομικό Όφελος

€ εκατ.	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Σύνολο	PV*
Ιδιωτικοποίησης	312,5	39,6	47,6	49,1	52,7	56,0	146,4	61,2	63,2	65,2	893,5	808,9
Βάσης	35,0	32,7	34,5	35,6	37,4	38,8	40,2	41,5	42,9	44,2	382,9	334,2
Καθαρό όφελος	277,5	6,9	13,1	13,5	15,2	17,3	106,3	19,7	20,3	20,9	510,6	474,7

Σημ.: * Παρούσα αξία των δημοσιονομικών εσόδων την περίοδο 2016-2025, με επιτόκιο προεξόφλησης 2,97%.

Πηγή: ΟΛΠ, ΤΑΙΠΕΔ Επεξεργασία Στοιχείων: IOBE

Η σύμβαση παραχώρησης προβλέπει συγκεκριμένες επενδύσεις, συνολικού ύψους €294 εκατ.

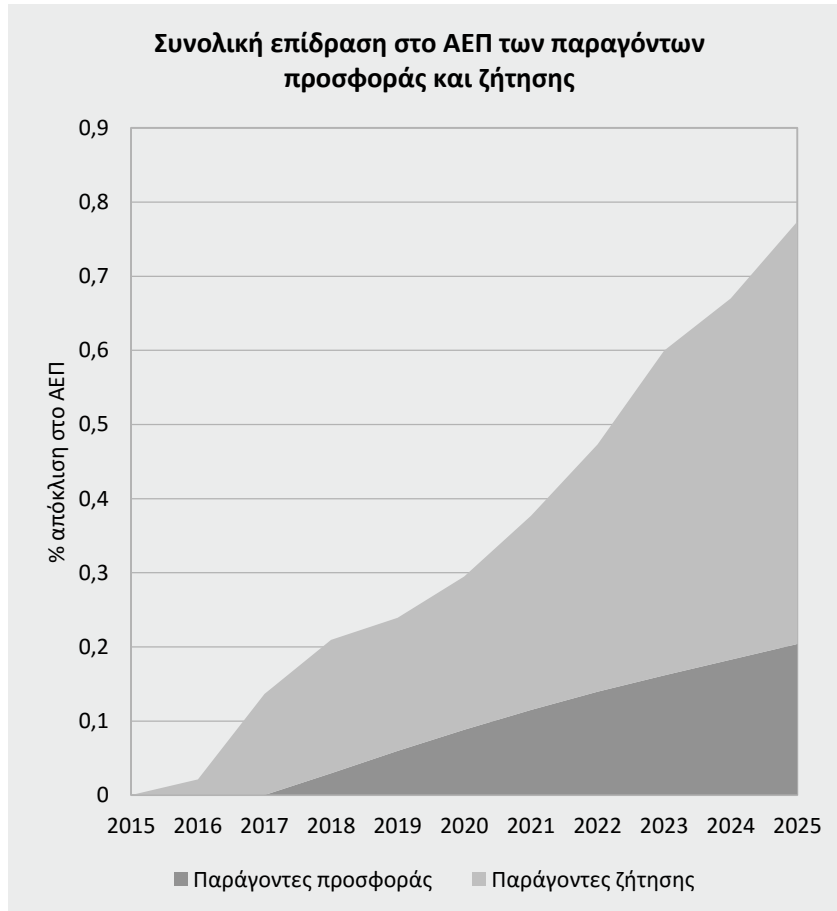

- Κρουαζιέρα - επέκταση σταθμού επιβατών
- Εξοπλισμός προμηθειών
- Έργα βελτίωσης υποδομών
- Εξοπλισμός βυθοκόρησης
- Ένωση με εκτάσεις ΟΔΔΥ

- Αναβάθμιση ΝΠΖ
- Υποδομές για τον σταθμό αυτοκινήτων
- Προβλήτα πετρελαιοειδών
- Υποδομές και εξοπλισμός για εμπορ/τια
- Μελέτες

Τα επιχειρηματικά έσοδα στον λιμένα και στους άμεσα συνδεδεμένους κλάδους αναμένεται να ανέλθουν σταδιακά σε €2,6 δισεκ. το 2025.

Μακροοικονομικές επιδράσεις

Πηγή: Εκτιμήσεις IOBE

Σημείωση: Το αποτέλεσμα προκύπτει από τη σύγκριση του επίπεδου ΑΕΠ της ελληνικής οικονομίας σε δυο σενάρια – με και χωρίς την παραχώρηση των μετοχών της ΟΛΠ.

- Υψηλότερο επίπεδο του ΑΕΠ κατά 0,8% το 2025
- Σταθερή αύξηση του πραγματικού μισθού
- Εξαιρετικά ασθενείς πληθωριστικές πιέσεις
- Μείωση του δημοσίου χρέους μακροχρόνια κατά 2,3 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ.
- 31 χιλ. νέες θέσεις εργασίας στο σύνολο της οικονομίας

Συμπεράσματα

- Η εισροή πόρων από το εξωτερικό είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την ενίσχυση της αναπτυξιακής πορείας της χώρας και την οριστική της έξοδο από την κρίση.
- Η παραχώρηση των μετοχών του ΟΛΠ στην COSCO και στη συνέχεια η ανάπτυξη του λιμένα Πειραιώς μπορεί να διαδραματίσει καταλυτικό ρόλο προς αυτή την κατεύθυνση.
- Η ανάπτυξη του λιμένα Πειραιώς και η δημιουργία ενός κέντρου διεθνούς εμβέλειας για το διαμετακομιστικό εμπόριο, τον τουρισμό και την κρουαζιέρα, αναμένεται να έχει πολλαπλές θετικές επιδράσεις στην εγχώρια οικονομία και στην κοινωνία.

Ευχαριστούμε πολύ!

www.iobe.gr

twitter.com/IOBE_FEIR